

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έκθεση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ετήσια Έκθεση για τις ίσες ευκαιρίες γυναικών και ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2000»

(2002/C 107/25)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπψη την έκθεση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ετήσια έκθεση για τις ίσες ευκαιρίες γυναικών και ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση 2000, COM(2001) 179 τελικό·

έχοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 2ας Απριλίου 2001 να ζητήσει τη σχετική γνωμοδότηση της ΕΤΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 265, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προέδρου της, της 2ας Μαΐου 2001, να ανατεθεί η κατάρτιση της σχετικής γνωμοδότησης στην επιτροπή 5 «Κοινωνική πολιτική, δημόσια υγεία, προστασία των καταναλωτών, έρευνα και τουρισμός»·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ισότητα ευκαιριών για τους άνδρες και τις γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (CdR 161/96 fin)⁽¹⁾

έχοντας υπόψη το «Ψήφισμα της Επιτροπής των Περιφερειών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τις προτάσεις για τους μελλοντικούς διορισμούς στην ΕΤΠ βάσει της αρχής των ίσων ευκαιριών» (CdR 237/97 fin)⁽²⁾·

έχοντας υπόψη το έγγραφο της Επιτροπής των Περιφερειών «Ανάλυση της συμμετοχής των γυναικών στις εργασίες της ΕΤΠ» (CdR 242/97 fin)·

έχοντας υπόψη το έγγραφο της Επιτροπής των Περιφερειών «Οδηγίες στους εισηγητές σχετικά με την ενσωμάτωση μίας ανάλυσης για τις ίσες ευκαιρίες στις γνωμοδοτήσεις της ΕΤΠ» (CdR 243/97 fin)·

έχοντας υπόψη το φυλλάδιο της Επιτροπής των Περιφερειών «Ίσες ευκαιρίες — Συμβολή της ΕΤΠ στην οικοδόμηση της Ευρώπης» (Ιούλιος 1998)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς μια κοινοτική στρατηγική-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων (2001-2005)» (CdR 233/2000 fin)⁽³⁾·

έχοντας υπόψη την «Έκθεση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης 96/694/ΕΚ του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 1996 για την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων» (COM[2000] 120 τελικό)·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής για το πρόγραμμα εργασίας για το 2001 (COM[2001] 119 τελικό)·

έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής «Γυναίκες και επιστήμη: η διάσταση του φύλου ως παράγοντας μεταρρύθμισης της επιστήμης» (SEC[2001] 771 τελικό)·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2000 για την θέσπιση προγράμματος κοινής δράσης σχετικά με την κοινοτική στρατηγική για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών (2001-2005)⁽⁴⁾

έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις ίσες ευκαιρίες (A5-0198/2000 της 5ης Οκτωβρίου 2000)·

έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (R5-0034/2001 της 18ης Ιανουαρίου 2001)·

έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων (A5-0224/2001 της 3ης Ιουλίου 2001)·

(1) ΕΕ C 34 της 3.12.1997, σ. 39.

(2) ΕΕ C 379 της 15.12.1997, σ. 65.

(3) ΕΕ C 144 της 16.5.2000, σ. 47.

(4) ΕΕ L 17 της 19.1. 2001, σ. 22.

έχοντας υπόψη τις συστάσεις του Συμβουλίου Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης R(85)2 για την έννομη προστασία κατά των διακρίσεων λόγω φύλου, R(96)5 για τον συμβιβασμό εργασίας και οικογενειακής ζωής, R(98)14 για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, και τις συστάσεις της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης 1229 (1994) για την ισότητα των δικαιωμάτων μεταξύ γυναικών και ανδρών, 1269 (1995) για την επίτευξη πραγματικής προόδου στον τομέα των δικαιωμάτων των γυναικών και 1413 (1999) για την ίση εκπροσώπηση στην πολιτική ζωή·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης (CdR 204/2001 rev.) που η επιτροπή 5 υιοθέτησε στις 10 Σεπτεμβρίου 2001 [εισηγήτρια: η κα Diane Bunyan (UK, PES), Μέλος της τοπικής αυτοδιοίκησης του Bristol]·

εκτιμώντας

- ότι η ισότητα των ευκαιριών, συμπεριλαμβανομένης και της ισότητας των φύλων, αποτελεί πολιτική προτεραιότητα της Επιτροπής των Περιφερειών·
- ότι υφίσταται ένα διαρκώς οξυνόμενο πρόβλημα αποδέσμευσης από τις τοπικές και περιφερειακές πολιτικές, ιδιαίτερα σε σχέση με τις γυναίκες και άλλες ομάδες που υποεκπροσωπούνται, με αποτέλεσμα ο αριθμός των υποψηφίων που προέρχονται από τις ομάδες αυτές και υποβάλλουν υποψηφιότητα προκειμένου να επιλεγούν να μην επαρκεί·
- ότι μετά από έρευνες αποδείχθηκε ότι τόσο οι γυναίκες, όσο και τα προερχόμενα από υποεκπροσωπούμενες ομάδες άτομα που υποβάλλουν υποψηφιότητα, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα εμπόδια κατά την επιδίωξή τους να επιλεγούν προκειμένου να τοποθετηθούν σε εκλόγιμη θέση στις λίστες των κομμάτων και ότι στην περίπτωση της ΕΤΠ τα προερχόμενα από υποεκπροσωπούμενες ομάδες μέλη είναι κατά κύριο λόγο αναπληρωτές, μάλλον, παρά τακτικά μέλη·
- ότι οι γυναίκες απαρτίζουν το 50 % του πληθυσμού και του εκλογικού σώματος, υποεκπροσωπούνται ωστόσο στον τομέα της χάραξης πολιτικών και της λήψης πολιτικών αποφάσεων (πρόκειται για θέσεις για τις οποίες, σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης, τα άτομα εκλέγονται με βάση τις δημοκρατικές διαδικασίες και οι οποίες σχετίζονται με την διακυβέρνηση σε τοπική, περιφερειακή, εθνική και ευρωπαϊκή/υπερεθνική κλίμακα, για θέσεις υπουργικές ή άλλες θέσεις σε διάφορες σφαίρες διακυβέρνησης, καθώς και για θέσεις μέσα στα πολιτικά κόμματα, όπως και για θέσεις ανωτέρων δημοσίων υπαλλήλων και ανωτάτων στελεχών)·
- ότι η έρευνα καταδεικνύει ότι η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε ό,τι αφορά την συμμετοχή τους στην πολιτική ζωή είναι ο διαρκώς αυξανόμενος φόρτος εργασίας που συνεπάγονται τα καθήκοντα ενός εκλεγμένου πολιτικού, παράλληλα με τις απαιτητικές οικογενειακές και εργασιακές δεσμεύσεις·
- ότι το ποσοστό των γυναικών που συμμετέχουν στην πολιτική σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι θλιβερά χαμηλό και βελτιώνεται με απαράδεκτο ρυθμό·
- ότι το ποσοστό των γυναικών που συμμετέχουν στην πολιτική στις υποψηφίες για ένταξη χώρες αποτελεί μία σοβαρή αιτία ανησυχίας, γεγονός που πρέπει να εξεταστεί κατά τις διαπραγματεύσεις για την προσχώρηση·
- ότι το ποσοστό των γυναικών στην αγορά εργασίας, ενώ αυξάνεται, συγκεντρώνεται στα χαμηλότερα μισθολογικά στρώματα ή σε ορισμένες μόνον κατηγορίες δραστηριοτήτων ή απασχολείται συχνότερα με λιγότερο σταθερές συμβάσεις (π.χ. προσωρινής εργασίας), με ζωντανό, από όλες τις απόψεις, παράδειγμα τη γραμματεία της ΕΤΠ·

υιοθέτησε την παρούσα γνωμοδότηση κατά την 41η σύνοδο ολομέλειας της 14ης και 15ης Νοεμβρίου 2001 (συνεδρίαση της 15ης Νοεμβρίου).

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1. επαναλαμβάνει τη δεσμευση που έχει αναλάβει υπέρ της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης όλων των ειδών διακρίσεων, όπως δηλώνεται στην προηγούμενη γνωμοδότηση της για το άρθρο 13 της Συνθήκης⁽¹⁾.

2. ζητεί, όπως και παλαιότερα, να ενταχθούν τα θέματα που άπτονται των φύλων στις πολιτικές εργασίες της Επιτροπής των Περιφερειών, ιδιαίτερα στη φάση της κατάρτισης γνωμοδοτήσεων και ψηφισμάτων τα οποία είναι συνεπή προς την έννοια της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου.

3. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δημοσίευση των ετήσιων εκθέσεων και ενός ετήσιου προγράμματος εργασίας, για το λόγο ότι αποτελούν ένα ουσιαστικό μέσο με τη βοήθεια του οποίου εφαρμόζεται και παρακολουθείται η εκτέλεση του κοινοτικού προγράμματος δράσης, καθώς και ότι υπενθυμίζεται σε τακτά διαστήματα το ζήτημα της ισότητας των φύλων.

4. λυπάται που το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2001 δεν περιλαμβάνει αναλυτικά στοιχεία.

5. φρονεί ότι η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην χάραξη πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης και της περιφερειακής διοίκησης επιβάλλεται με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα και την κοινωνική δικαιοσύνη και εξυπηρετεί την καλύτερη λειτουργία μίας δημοκρατικής κοινωνίας.

(1) CdR 513/1999 fin — EE C 226 της 8.8.2000, σ. 1.

6. ανησυχεί που στην πολιτική ζωή, σε όλες τις σφαίρες διακυβέρνησης, δεν υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στα φύλα και ζητεί την συστηματικότερη παρακολούθηση και αξιολόγηση της θετικής δράσης και των θετικών στρατηγικών καταπολέμησης των διακρίσεων προκειμένου οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και τα πολιτικά κόμματα να μπορούν να αναπτύξουν τις κατάλληλες πολιτικές.

7. αναγνωρίζει το έργο που επιτελεί η Επιτροπή Εκλεγέντων Γυναικών Μελών του Συμβουλίου των Κοινοτήτων και Περιφερειών της Ευρώπης στον τομέα της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην λήψη αποφάσεων.

8. ζητεί να καταβάλλονται μεγαλύτερες προσπάθειες προκειμένου να διαδίδονται οι εμπειρίες σε όλη την έκταση της ευρωπαϊκής ηπείρου και να προσδιορίζονται οι ορθές πρακτικές οι οποίες προωθούν τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή, με ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση που επικρατεί στις υποψήφιας για ένταξη χώρες, και για το σκοπό αυτό διατυπώνει εκ νέου την πρότασή της να διεξαγάγει η ΕΤΠ συγκριτική μελέτη για το θέμα.

9. ζητεί να καταρτιστεί μελέτη αξιολόγησης της προόδου που πραγματοποιείται σε ό,τι αφορά την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στα διαρθρωτικά ταμεία.

10. εκφράζει την ικανοποίησή της για την συζήτηση που διεξάγεται σήμερα γύρω από τους άντρες και την ισότητα των φύλων, την πραγματοποίηση της οποίας είχε ζητήσει με την προηγούμενη γνωμοδότησή της, η οποία αναγνωρίζει ότι οι άντρες έχουν τόσο δικαιώματα, όσο και υποχρεώσεις.

11. επιδοκιμάζει και συμφωνεί με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αρ. R5-0034/2001 για την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, με το οποίο ζητείται από τα κράτη μέλη να προτείνουν, με την ευκαιρία της επόμενης ΔΔ, τροποποιήσεις στη Συνθήκη που να προωθούν την ισορροπία των φύλων στα ευρωπαϊκά όργανα και σε όλα τα όργανα λήψης αποφάσεων, φρονεί δε ότι αυτό θα ήταν σκόπιμο να επεκταθεί και σε άλλες υποεκπροσωπούμενες ομάδες, όπως είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

12. εκφράζει τη λύπη της που οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σήμερα στη σύνθεση της Επιτροπής των Περιφερειών, ζητεί από τα εθνικά όργανα που είναι αρμόδια για τον διορισμό των μελών να διασφαλίσουν ότι κατά την επόμενη θητεία η ισορροπία θα είναι βελτιωμένη και καλεί τα πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνται στους κόλπους της να εξασφαλίσουν, κατά την αρχή της τρίτης θητείας το 2002, ότι θα υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στα φύλα.

13. εκφράζει την ικανοποίησή της για το σχέδιο δράσης της ΕΤΠ για την ισότητα των ευκαιριών και ζητεί την πλήρη και ταχεία εφαρμογή του καθώς και την ενδεχόμενη επέκτασή του σε άλλες υποεκπροσωπούμενες ομάδες έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι η γραμματεία θα αντικατοπτρίζει το ευρύ φάσμα των κοινοτήτων τις οποίες εκπροσωπεί.

Βρυξέλλες, 15 Νοεμβρίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Jos CHABERT